

ZB-125

April-2014

B.Com. Sem.-IV

CC-207 : Production Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) ઉત્પાદન સંચાલનનો અર્થ જણાવી તેના લક્ષણો જણાવો. 6
Give the meaning of Production Management and explain its characteristics.
અથવા/OR
ઉત્પાદન આયોજનની પ્રક્રિયા જણાવો.
Describe Process of Production Planning.
- (b) ઉત્પાદન પ્રક્રિયાના પ્રકારો વર્ણવો. 4
Write note on : Types of Production Process.
અથવા/OR
જોબ ઉત્પાદન અને બેચ ઉત્પાદન વચ્ચે તફાવત જણાવો.
Differentiate between Job Production and Batch Production.
- (c) ઉત્પાદન અંકુશની વિધિ જણાવો. 4
Explain process of Production Control.
અથવા/OR
ઉત્પાદન આયોજન અને ઉત્પાદન અંકુશ વચ્ચે તફાવત જણાવો.
Differentiate between Production Planning and Production Control.
2. (a) વૈજ્ઞાનિક ખરીદી એટલે શું ? તેના મુખ્ય પ્રશ્નોની સમજૂતી આપો. 6
What is scientific purchase ? Explain its main problem.
અથવા/OR
ખરીદ વિધિના તબક્કા જણાવો.
Explain the stages of purchase procedure.
- (b) ખરીદીનું વર્ગીકરણ સમજાવો. 4
Explain purchase classification.
અથવા/OR
વિકેન્દ્રિત ખરીદીના ફાયદા જણાવો.
Explain advantages of decentralize purchase.
- (c) નોંધ લખો : ખરીદવું કે બનાવવું. 4
Write note on : To Purchase or To Make.
અથવા/OR
કેન્દ્રિત ખરીદીની મર્યાદાઓ જણાવો.
Write down limitations of centralized purchasing.

3. (a) ઈન્વેન્ટરીના પ્રકારો જણાવો. 6
Write note : The Types of Inventory.
અથવા/OR
માલસામગ્રી અંકુશની કોઈપણ ત્રણ પદ્ધતિ સમજાવો.
Explain any three methods of Inventory control.
- (b) માલસામગ્રી અંકુશના હેતુઓ જણાવો. 4
State the objectives of inventory control.
અથવા/OR
ઈન્વેન્ટરી અંકુશની ABC પદ્ધતિ સમજાવો.
Write note : ABC methods of Inventory control.
- (c) ઈન્વેન્ટરી અંકુશના કોઈપણ આઠ માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો સમજાવો. 4
Explain any eight guiding principles of inventory control.
અથવા/OR
ઈન્વેન્ટરી અંકુશનું મહત્વ સમજાવો.
Explain importance of inventory control.
4. (a) નવીન પેદાશ વિકાસની પ્રક્રિયા વર્ણવો. 6
Explain : New Product Development Procedure.
અથવા/OR
ગ્રાહક સ્વીકાર પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ જણાવો.
Narrate the New product Adoption process.
- (b) નવીન પેદાશ બજારમાં મુકવાની મુશ્કેલીઓ વર્ણવો. 4
Explain the problems of launching New product in the market.
અથવા/OR
પેદાશ મિશ્રમાં ફેરફાર કરવાની નીતિ સમજાવો.
Explain the strategies for the change in Product Mix.
- (c) પેદાશ મિશ્રને અસર કરતા પરિબલો ચર્ચો. 4
Discuss the factors affecting Product Mix.
અથવા/OR
વસ્તુ નિષ્ફળતાના કારણો જણાવો.
Narrate the causes of Product failure.

5. ટૂંકમાં જવાબ આપો.

Answer in brief :

- (1) ‘આધુનિક ટેકનોલોજી વગર ઉત્પાદન શક્ય નથી’, સમજાવો.
‘Production is not possible without modern technology.’ Explain.
- (2) પ્રક્રિયા વિન્યાસ કોને કહેવાય ?
What is process layout ?
- (3) આર્થિક વરદી જથ્થો કોને કહેવાય ?
What is economic order quantity ?
- (4) VED વિશ્લેષણ કોને કહેવાય ?
What is VED analysis system ?
- (5) પેદાશ મિશ્રનો વૈવિધ્યકરણ કોને કહેવાય ?
What is diversification in Product Mix ?
- (6) બ્લેંકેટ ખરીદી કોને કહેવાય ?
What is blanket purchase ?
- (7) નવી પેદાશને નિષ્ફળતામાંથી બચાવવા કોઈ ચાર ઉપાયો જણાવો.
Write down any four remedies to save the New Product from the failure.
- (8) અપવાદ દ્વારા સંચાલન કોને કહેવાય ?
What is Management by Exception ?
- (9) FSN વિશ્લેષણ સમજાવો.
Explain FSN analysis.
- (10) ઉત્પાદન સંચાલન એટલે શું ?
What is Production Management ?
- (11) ચાલુ કામ કોને કહેવાય ?
What is work in progress ?
- (12) ભયસપાટી શોધવાનું સૂત્ર લખો.
Write down the formula for finding out Danger level.
- (13) સતત ઉત્પાદન કોને કહેવાય ?
What is continuous production ?
- (14) પેદાશ સરલીકરણ કોને કહેવાય ?
What is simplification of Product Mix ?
